

عدالت در آموزش بالینی، یک رویکرد عملی برای اخلاق پزشکی

فاطمه حاجی قاسمی*

گروه ایمونولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران

اخلاق پزشکی تاریخچه طولانی داشته و امروزه با پیشرفت سریع علوم پزشکی دارای جایگاه ویژه ای است. آموزش بالینی بخشی از فرایند آموزش پزشکی است که طی آن دانشجو در کنار استاد خود بر بالین بیمار حاضر شده و با انجام معاینه، مصاحبه و گرفتن شرح حال، به یادگیری می‌پردازد. در این فرایند استاد برای دانشجو نقش آموزش گر و برای بیمار نقش معالج را دارد. برای این‌که تعارضی بین این دو وظیفه ایجاد نشود لازم است حقوق دانشجو و بیمار هر دو مورد توجه قرار گیرد. اجرای عادلانه آموزش بالینی رویکرد عملی مؤثری جهت رعایت اخلاق پزشکی خواهد بود.

مقالات منتشر شده بین سالهای ۱۹۷۰ تا ۲۰۱۵ در Google جست‌وجو شدند. واژگان کلیدی اخلاق پزشکی، آموزش بالینی و عدالت مورد استفاده قرار گرفتند. مقالات مرتبط با موضوع بررسی، مطالعه و خلاصه شدند.

برقراری عدالت در محیط آموزشی - درمانی آموزش بالینی که تعامل سه جانبه استاد، بیمار و دانشجو را در پی دارد، رویکردی عملی برای تحقق اخلاق پزشکی است. در خصوص حقوق بیمار لازم است: بیمار قبلاً، از هدف آموزش دانشجو مطلع شده و آگاهانه رضایت بدهد، به راحتی و آرامش بیمار توجه شده و بیمار بد حال انتخاب نشود، عملی روی بیمار انجام نشود که موجب وخیم شدن حال وی گردد، استاد تا انتهای جلسه بر بالین بیمار حاضر باشد، به بیمار اجازه پرسش داده و محترمانه به او پاسخ داده شود، تعداد دانشجو زیاد نباشد که باعث آزار بیمار شود، به بیمار فرصت معاینه توسط پزشک معالج خود نیز داده شود، برای حفظ آرامش بیمار زمان حضور بر بالین او به حداقل لازم رسانیده شود و بحث‌های علمی در محیط مناسبی دیگری انجام پذیرد و استاد و دانشجویان حافظ اسرار بیماران باشند.

در خصوص حقوق دانشجو نیز لازم است: استاد قبلاً هدف جلسه را برای دانشجویان توضیح دهد، جهت یادگیری بهتر تعداد دانشجو کم باشد، استاد بین دانشجویان تبعیض قائل نشود، پاسخ سؤالات دانشجویان محترمانه داده شود و بعد از اتمام کلاس مطالبی که در حضور بیمار نمی‌شود بیان کرد، به دانشجویان گفته شود.

آموزش بالینی یکی از فرایندهای دانش پزشکی است که طی آن دانشجویان در حضور پزشک معالج، که نقش استاد را دارد، فعالانه در فرایند آموزش مشارکت و با بیماران ارتباط مستقیم بر قرار می‌کنند. در این فرایند به علت همزمانی آموزش و درمان لازم است موضوع اخلاق پزشکی به طور جدی مورد توجه قرار گیرد. رعایت عادلانه حقوق دانشجو و بیمار می‌تواند یک رویکرد عملی در این مهم باشد.

واژگان کلیدی: آموزش بالینی، عدالت، رویکرد عملی

* Email: resoome@yahoo.com